

Zeker zijn van een goed leven

Programma

Voor de gemeenteraadsverkiezingen van
21 maart 2018

PvdA Sittard-Geleen

Versie 0.7, 30 november 2017

Voorwoord

Jouw leven. Daar gaat het over in de lokale politiek. Daar zou het over moeten gaan. Ik begrijp dat jij misschien het vertrouwen bent kwijtgeraakt dat politici er voor jou zijn. Dat kan ik jou niet kwalijk nemen. Wanneer je naar de gemeenteraad van Sittard-Geleen kijkt, dan zie je helaas teveel politici die vooral met elkaar bezig zijn. De PvdA deed daar niet aan mee en doet daar de komende periode niet aan mee. Er is namelijk veel te doen, zoals het aantrekkelijker maken van onze stad.

Voor de PvdA in Sittard-Geleen is het van belang dat jij zeker kunt zijn van een goed leven in een bruisende regio, een bewust leven in een sociale stad en een gezond leven in een veilige wijk. De belangrijkste concrete punten voor de periode 2018-2022 staan in ons verkiezingsmanifest. Het manifest is gebaseerd op dit verkiezingsprogramma.

Met jouw stem zal ik, samen met alle andere PvdA'ers op onze lijst, kleur in de lokale politiek brengen. Want dat is hard nodig in Sittard-Geleen!

Paul Kubben

Lijsttrekker PvdA Sittard-Geleen

Inhoudsopgave

I. Goed leven in een bruisende regio

1. Zeker zijn van werk
2. Gelijke kansen voor jong en oud
3. Het Sittardse Parijsgevoel en het Geleense Berlijngevoel

II. Bewust leven in een sociale stad

4. De macht van jouw portemonnee
5. Zorgen voor elkaar
6. De lokale democratie

III. Gezond leven in een veilige wijk

7. Zeker zijn van goede zorg
8. Wonen, energie en vervoer
9. De wijken centraal

I. Goed leven in een bruisende regio

Voor een goed leven is het van belang dat jij zeker kunt zijn van een inkomen. Daarom blijven we ons inzetten voor banen in onze regio. Echte banen voor een fatsoenlijk loon. En als er goede redenen zijn waarom jij deels of helemaal niet kunt werken, dan moet jij altijd zeker kunnen zijn van een inkomen. Daar staat de PvdA voor.

Met het rechtste kabinet Rutte-III zullen we daar als PvdA lokaal nog harder voor moeten knokken. Wij leven op het smalste stukje van Nederland, dus de verhoging van de BTW van 6% naar 9% zal nog meer mensen voor hun boodschappen naar Duitsland of België jagen. Daar gaan onze ondernemers en dus ook onze werknemers zeker last van krijgen. We zullen als PvdA Sittard-Geleen via de landelijke PvdA naar mogelijkheden zoeken om de schade voor onze werkgelegenheid te beperken.

Een baan en een inkomen is erg belangrijk, maar plezier maken is net zo belangrijk voor een goed leven. In de gemeente Sittard-Geleen kennen we een rijk verenigingsleven, er vinden evenementen plaats en je kunt van muziek en cultuur genieten. En toch, met name de centra van stadsdelen Sittard en Geleen roepen bij veel inwoners niet veel warme gevoelens op. De PvdA wil dit veranderen door juist de krachten in onze regio te bundelen. We ontkennen de onderlinge verschillen in onze stad niet. We willen, vanuit het idee dat we één stad zijn, werken aan meer onderlinge trots.

1. Zeker zijn van werk

De meeste banen in onze gemeente zijn te vinden in de industrie en de zorg (allebei rond de 20% van het totaal aan banen in Sittard-Geleen). In beide sectoren, maar ook in de logistiek en de bouw is anno 2018 te merken dat de crisis met succes (mede door de PvdA) is bestreden. Bedrijven en zorginstellingen in onze regio komen met moeite aan voldoende personeel. Dit geldt overigens ook voor het onderwijs, de detailhandel en de horeca.

De PvdA wil **vakmanschap** centraal stellen en zorgen dat het ook voor mensen van buiten onze regio aantrekkelijker wordt om hier te komen werken én wonen. We steunen de bedrijven uit onze regio in hun ontwikkelingen. Verder wil de PvdA dat de gemeente veel actiever gaat bijdragen aan het veranderen van onze economie. We mogen ons er best wat bewuster van worden dat de manier waarop wij leven veel druk legt op mens, dier en natuur. **Lokale ondernemers** die alledaagse producten, zoals voedsel en kleding, weer veel meer in onze regio willen gaan produceren en verkopen, krijgen van de PvdA alle steun.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Steun voor alle bedrijven die regionaal produceren, liefst in combinatie met het hergebruik van grondstoffen. Deze steun kan bestaan uit: een starterslening voor beginnende ondernemers, het beschikbaar stellen van gebouwen en/of het koppelen van personeel via het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek.
- Het stadsbestuur moet actief bedrijven in Nederland en de Euregio gaan benaderen, in samenwerking met de buurgemeenten. Doel is om voor het huidige aanbod werkzoekenden op zoek te gaan naar werkgelegenheid die daar bij past.
- De gemeente steunt bedrijven en (zorg)instellingen waar mogelijk in hun zoektocht naar gekwalificeerd personeel. De gemeente gaat ook een grotere rol spelen in omscholingstrajecten (zie ook het volgende hoofdstuk).
- Het stadsbestuur gaat, in samenwerking met bedrijven en instellingen, maar ook met omringende gemeenten en de Provincie Limburg, werken aan regionale *branding*. Het accent

moet liggen op wat ons als innovatieve regio binnen Zuid-Limburg aantrekkelijk maakt.

- De PvdA steunt de verdere ontwikkeling van Chemelot/DSM en de Brighthlands Campus. De PvdA zal daarbij vragen om ook iets terug te doen voor de omgeving en de stad. De uitbreiding naar het gebied De Lexhy (noordkant van de Urmonderbaan) is bespreekbaar.
- De gemeente dient haar inkoopmacht als overheid te gebruiken om banen voor mensen in een uitkering en leerbanen voor jongeren te stimuleren.
- Verdringing van betaalde banen door vrijwilligerswerk is niet toelaatbaar. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.
- Wij zijn voorstander zijn van experimenten met vormen van een basisinkomen of een regelarme bijstand.

2. Gelijke kansen voor jong en oud

Alle inwoners van Sittard-Geleen verdienen dezelfde kansen. Zorg moet voor iedereen toegankelijk zijn, sport en cultuur dienen voor iedereen bereikbaar en betaalbaar te zijn. Zeker kunnen zijn van een baan en dus een fatsoenlijk inkomen is zoals aangegeven erg belangrijk voor een goed leven. Daarom mag niemand kansloos zijn op de arbeidsmarkt en investeren we lokaal om **een leven lang leren** mogelijk te maken. Verder vinden wij dat **onderwijs** de sleutel tot persoonlijke ontwikkeling, voorspoed en welzijn is. Die persoonlijke ontwikkeling mag volgens de PvdA nooit geremd worden door geldproblemen van ouders. En tot slot vinden we **vitaal oud worden** van groot belang. Dat is best een uitdaging in een regio waar de omvang van de bevolking daalt. We beschouwen die daling als een feit, en niet als een probleem.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Het re-integratiebeleid van de gemeente is erop gericht om mensen zo snel mogelijk naar werk te begeleiden. Als een opleiding of herscholing het beste perspectief geeft op werk en er geen andere mogelijkheden tot financiering zijn, kan de gemeente door een lening of een gift hierin voorzien.
- Iedereen verdient een eerlijke kans om aan een stageplaats of werk te komen. De gemeente vervult daarin een voorbeeldfunctie. Verder wil de PvdA dat anoniem solliciteren bij de gemeentelijke organisatie mogelijk wordt.
- De wethouder voor Onderwijs dient volgens de PvdA nauw contact te onderhouden met de schoolbesturen in Sittard-Geleen, met als doel een zo groot mogelijke effectiviteit van verschillende maatregelen (bijvoorbeeld inkomensondersteuning voor arme gezinnen).
- De regeling waarmee een tegemoetkoming voor lage inkomens voor schoolkosten, lidmaatschap van een sportvereniging of muziekles wordt geregeld, blijft in stand.
- Voor het passend onderwijs moet een regionaal dekkend plan komen, waarbij ook is nagedacht over het vervoer naar een school die passend onderwijs kan bieden.
- Wonen, zorg en ondersteuning worden op zoveel mogelijk plekken in de gemeente bij elkaar gebracht. *De wijk als (t)huis*, het winnende voorstel voor de wijken Geleen-Zuid en Kluis bij

de prijsvraag *Who cares* in 2017, kan daarbij als voorbeeld dienen voor de gehele stad.¹

- Het stadsbestuur bekijkt of er een specifiek ouderenbeleid moet komen. Vooral met het oog op het vitaal ouder worden, maar ook om focus op enkele concrete onderwerpen te leggen, zoals het terugdringen van eenzaamheid onder ouderen.
- De PvdA blijft sportverenigingen steunen en wil de toegankelijkheid van sportfaciliteiten zo groot mogelijk houden.
- De PvdA wil een eerlijke beloning voor de medewerkers van alle aan de gemeente gelieerde instellingen door een periodieke loon- en prijscompensatie.

3. Het Sittardse Parijsgevoel en het Geleense Berlijngevoel

De centra van stadsdelen Geleen en Sittard roepen weinig warme gevoelens op bij inwoners. Wij kiezen voor scherpe profielen voor beide centra. Voor de PvdA dient Parijs als voorbeeld voor het centrum van Sittard en Berlijn voor het centrum van Geleen. Beide hoofdsteden hebben een heel eigen karakter en daar zijn hun inwoners trots. En dat op een manier dat ze ongetwijfeld de charme van elkaars steden kunnen inzien. Dat gevoel van onderlinge trots, dat vindt de PvdA heel belangrijk om voor Sittard en Geleen te ontwikkelen.

Bij Parijs denk je vast aan flaneren over boulevards, aan uit eten, aan mooie gebouwen, aan winkelen en aan **cultuur**. Het centrum van Sittard heeft de potentie om ook dit gevoel bij de eigen inwoners van Sittard-Geleen én bij bezoekers op te roepen. De ontwikkeling van Ligne heeft er al voor gezorgd dat culturele instellingen (bibliotheek, filmhuis en museum) en studenten van de hogeschool aanwezig zijn in het compacte stadscentrum. Dat is een mooi startpunt voor het ontwikkelen van het Sittardse Parijsgevoel.

Berlijn wordt gezien als een energieke, creatieve en groene stad. Een stad die als een magneet werkt op jonge mensen. De stad bruist, er is volop ruimte voor **vermaak**, er zijn innovatieve bedrijven. De stad is ook de groenste hoofdstad in Europa. En, voor Geleen niet onbelangrijk, Berlijn is een samenvoeging van vele dorpen. Dat is ook de geschiedenis van Geleen, want Geleen bestaat uit drie dorpjes die honderd jaar geleden nog los van elkaar lagen. De PvdA wil dat het centrum van Geleen een plek wordt waar creativiteit alle ruimte krijgt, waar het mijnverleden tot leven komt, waar allerlei vormen van vermaak mogelijk zijn. Zo kan een echt Geleens Berlijngevoel ontstaan.

Voor de zaken die het leven leuk maken is er in onze gemeente natuurlijk veel meer dan de centra van stadsdelen Geleen en Sittard. De PvdA vindt het van belang dat evenementen in onze regio beter op elkaar afgestemd worden. Met als doel per evenement zoveel mogelijk bezoekers uit de regio.² Ook vindt de PvdA het van belang dat inwoners van de dorpen meer ruimte krijgen om zelf over een (beperkt) budget te beschikken, waarmee evenementen naar eigen inzicht georganiseerd kunnen worden.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

Dorpen

- Het opstellen door de gemeente van een regionale evenementenkalender, waarbij tenminste ook de gemeenten Beek en Stein worden betrokken. Deze kalender wordt door de gemeente

¹ Het idee is een combinatie van zorggeschikte woningen rondom een hofje, gecombineerd met aanpassingen in de directe omgeving. Denk hierbij aan een rollator-, rolstoel- en dementievriendelijk langzaam verkeerscircuit, waardoor het doen van boodschappen of het bezoeken van elkaar langer mogelijk blijft.

² In 2017 vond bijvoorbeeld tegelijkertijd in Geleen het Glanamundo Wereldfestival plaats en in Sittard het festival Pulp.

vervolgens ook gebruikt om te adviseren bij de vergunningverlening.

- Een onderzoek naar de mogelijkheid om een Dorpenfonds in te richten, waarmee (al dan niet samen met private financiering) in de dorpen binnen Sittard-Geleen door bewoners evenementen georganiseerd kunnen worden.

Centrum stadsdeel Geleen

- Een concrete aansluiting van de Brightlands Campus op het centrum van Geleen, door middel van een op zonne-energie aangedreven elektrisch wegtreintje. Het liefst vormgegeven naar het voorbeeld van ondergrondse mijnkarretjes.
- Een onderzoek naar de haalbaarheid om in de periode april t/m september een stadsstrand midden op de markt van Geleen mogelijk te maken, waarbij ook foodtrucks semipermanent gestationeerd mogen worden. De toestroom van studenten en medewerkers van de Brightlands Campus én van de medewerkers van de gemeente komt alleen op gang als er een plezierige omgeving is en er gevarieerd geluncht kan worden.
- Een onderzoek naar de mogelijkheden om via grote schermen (bijvoorbeeld in etalages van leegstaande panden) digitale levendigheid in het centrum te brengen. Denk dan aan beelden rechtstreeks vanaf de Brightlands Campus. Maar wellicht ook aan live beelden van de attractie Baron 1898 in de Efteling (een attractie waarin plezier wordt beleefd in de setting van het mijnverleden).
- Het stadsbestuur organiseert een conferentie met jongeren uit de gehele westelijke mijnstreek over evenementen in met name de wintermaanden. De PvdA denkt aan de mogelijkheid om een groot gamefestival in het centrum van Geleen mogelijk te maken; de behoefte daaraan zal getoetst moeten worden.

Centrum stadsdeel Sittard

- Een zo breed mogelijk aanbod van cultuur, met daarnaast een brede blik van het stadsbestuur op culturele ontwikkeling (van iedereen, niet alleen van de meest talentvolle inwoners).
- Een onderzoek naar de mogelijkheden om de schouwburg naar de markt van Sittard te verplaatsen, op de plek van het voormalige V&D-pand.
- Cultuurbedrijf De Domijnen draagt zorg voor een zo gevarieerd mogelijk aanbod van cultuur. De gemeenteraad toetst of het samenbrengen van verschillende functies (bibliotheek, muziekschool, filmhuis, schouwburg, poppodium) heeft gebracht wat er van werd verwacht: het voeren van een bedrijfsvoering tegen lagere kosten. Wanneer synergievoordeel niet wordt behaald in de periode t/m 2022, zijn andere manieren van organiseren voor de PvdA bespreekbaar.
- Voor het Sittardse Parijsgevoel is cultuur erg belangrijk, en daarmee zijn dus ook de medewerkers van De Domijnen van onmisbaar belang voor de gehele stad. Zoals aangegeven in hoofdstuk 2, wil de PvdA een periodieke loon- en prijscompensatie mogelijk maken voor alle aan de gemeente gelieerde instellingen.

II. Bewust leven in een sociale stad

De PvdA in Sittard-Geleen stelt jouw leven centraal. Wij vinden het van belang dat jij een bewust leven kunt leiden in een sociale stad. Nederland is een welvarend land, Sittard-Geleen is een welvarende regio. Maar helaas niet voor iedereen. De PvdA wil dat we in Sittard-Geleen goed zorgen voor elkaar. Dat er ondersteuning is en blijft vanuit de gemeente wanneer het kort- of langdurig tegenzit in het leven.

Voor de PvdA is het net zo belangrijk dat we ons bewuster worden van de manier waarop we met elkaar leven op ons kleine stukje aarde. Bewuster van de impact van onze consumptie op mens, dier en milieu. Maar ook bewuster van de macht die jij als consument hebt om onze economie daadwerkelijk bij te sturen naar een regionale, eerlijke én duurzame economie.

Naast een verandering van onze economie, wil de PvdA ook verbeteringen in onze lokale democratie. Wij vinden het belangrijk dat jij bewuster wordt van de besluiten die in onze stad door het stadsbestuur en de gemeenteraad worden genomen. Nu is het zo dat alleen een kleine groep inwoners precies weet wanneer iets besproken wordt. Er zijn in de afgelopen periode zeker pogingen gedaan om dat te verbeteren. Maar het gaat voor de PvdA niet ver genoeg. Met name de digitale middelen om inwoners in heldere en begrijpelijke taal te betrekken bij besluitvorming, zijn onbenut gebleven.

4. De macht van jouw portemonnee

Wil jij bijdragen aan een samenleving waarin onze welvaart wat minder druk op mens, dier en milieu legt? Jouw portemonnee is heel machtig! De PvdA in Sittard-Geleen wil werken aan een economie die regionaal, duurzaam en eerlijk is. Geen producten van over de hele wereld hierheen slepen wanneer ze ook gewoon hier gemaakt kunnen worden (daarom is het vakmanschap zo belangrijk). Geen dieren uit de bio-industrie eten en misschien ook niet iedere dag vlees eten. Geen producten kopen waar mensen voor uitgebuit zijn. Geld niet bij een bank stallen die daarmee investeert in kolencentrales of wapens.

Wij zijn van mening dat veel mensen hier graag aan bij willen dragen. Het is echter bijna niet te doen om voor elk product dat je koopt helemaal na te gaan waar het vandaan komt en hoe het geproduceerd is. En als je al wat bewuster inkopen wil doen, zijn er zoveel keurmerken dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Daar willen we verandering in brengen.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- De opening van een Voorlichtingscentrum voor Consumenten, zowel op één of enkele fysieke plekken als via een digitaal platform. Het gaat hierbij niet om advies om ergens niet te kopen. Het gaat om voorlichting over hoe regionaal, duurzaam en/of eerlijk producten of diensten zijn.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. De inkoop van goederen en diensten vindt alleen nog plaats volgens de principes: altijd duurzaam én eerlijk, en zoveel mogelijk regionaal.

5. Zorgen voor elkaar

Iedereen hoort erbij in onze stad. Een relatief kleine groep van onze bevolking heeft extra ondersteuning nodig. De PvdA zet zich ook in de komende raadsperiode weer in om te zorgen dat onze inwoners zeker kunnen zijn van de ondersteuning die ze nodig hebben. Dat kan door mensen die het nodig hebben beschut werk te bieden. Dat kan door mensen met schulden beter te helpen, zodat ze

niet nog verder in de problemen komen. Of door mensen die moeite met lezen en schrijven hebben extra te ondersteunen.

Mensen met een beperking hebben het recht om zo volledig mogelijk te participeren in de samenleving. De PvdA heeft zich altijd hard gemaakt voor de ratificatie van het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking. In 2016 is dit verdrag van kracht geworden in Nederland. Wij implementeren dit verdrag en halen beperkingen weg zodat ook de voorzieningen in Sittard-Geleen toegankelijk zijn voor iedereen.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- De gemeente stelt een Aanvalsplan Overheidsschulden op in samenwerking met de Kredietbank Limburg. Doel is om mensen met schulden niet onnodig vanuit verschillende overheidslagen extra schulden te laten opbouwen.
- De PvdA heeft speciale aandacht voor beschut werk via het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek. Verder heeft de gemeente een voorbeeldrol wat betreft arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking (naleving van de Participatiewet).
- Steun voor het werk van organisaties voor armoedebestrijding, zoals de Éngele van Zitterd-Gelaen en de Grabbelton. Waar mogelijk verleent de gemeente financiële steun aan deze organisaties.
- Het stadsbestuur komt met een visie op meer hulp in natura in de toekomst, bovenop de inkomensondersteunings in de vorm van geld. De PvdA wil in die visie een nadrukkelijke link met stadslandbouw (zie ook hoofdstuk 9).
- Het uitgangspunt in de bejegening van mensen die (tijdelijk) een uitkering nodig hebben, moet zijn: vertrouwen totdat het tegendeel is bewezen. De PvdA wil een onderzoek naar de meerwaarde van een gemeentelijke Ombudsfunctie, zodat klachten bij een onafhankelijk orgaan kunnen worden ingediend.
- Extra aandacht voor iedereen die moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en werken met de computer (laaggeletterden) is nodig. Het taalakkoord in de Westelijke Mijnstreek is een eerste goede stap. De PvdA wil dat de gemeente in haar communicatie met de burger meer rekening houdt met het feit dat niet iedereen even (taal)vaardig is.
- Wij zorgen er voor dat iedereen zich ongeacht afkomst, geloof, geslacht en seksuele geaardheid vrij kan bewegen en uiten. Elke vorm van belediging en discriminatie wijzen wij af en pakken wij aan.

6. De lokale democratie

Jouw leven. Daar gaat het over in de lokale politiek. Daar zou het over moeten gaan. De lokale overheid, de gemeente dus, is er om uit te voeren wat de inwoners van Sittard-Geleen met elkaar afspreken.³ Die afspraken worden gemaakt door jouw vertegenwoordigers in de gemeenteraad: gemeenteraadsleden. Deze zogenoemde vertegenwoordigende democratie is voor de PvdA zeer belangrijk. Maar 93.000 inwoners tezamen weten nu eenmaal veel meer dan 37 gemeenteraadsleden. Deze kennis kan en moet volgens de PvdA veel beter benut worden.

³ Uiteraard ook om uit te voeren wat hogere overheden (de Rijksoverheid, de provincie Limburg en ook de Europese Unie) hebben besloten.

Het raadgevende referendum heeft niet gebracht wat er van werd verwacht en daarom heeft het kabinet Rutte-III besloten daar mee te stoppen. De PvdA in Sittard-Geleen wil op zoek naar nieuwe manieren om inwoners bij besluitvorming te betrekken. Dat begint met een gemeente en een gemeenteraad die op een moderne manier communiceert naar onze inwoners. Op een voor iedereen te begrijpen manier moet helder worden gemaakt welke beslissing precies genomen moet worden. Inclusief de mogelijke dilemma's die daarbij spelen. Want het besturen van een stad is nu eenmaal vaak geen kwestie van een simpel "ja" of "nee".

Tot slot, de PvdA maakt zich ook zorgen over de democratische legitimatie van allerlei regionale samenwerkingsverbanden.⁴ De PvdA vindt de ontwikkeling om op regionale schaal taken uit te voeren goed. Maar het is niet goed dat inwoners in de verschillende gemeenten vervolgens minder te zeggen krijgen. Daarnaast vindt de PvdA het ook niet goed dat de gemeente Sittard-Geleen allerlei bovenregionale taken uitvoert zonder voldoende financiële middelen. Voor die taken is meer financiële armslag nodig.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Een conferentie tussen de gemeenteraden van de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek⁵, waarbij de vraag op tafel ligt of een grotere gemeente in de toekomst ervoor kan zorgen dat alle taken goed kunnen worden uitgevoerd en ook betaalbaar blijven voor de belastingbetaler.⁶
- Het stadsbestuur stelt een digitale strategie op voor burgerparticipatie, met daarin tenminste een veel gericht gebruik van sociale media en een vernieuwde website. De website [Arena van Sittard-Geleen], mogelijk gemaakt door de PvdA Sittard-Geleen, kan daarbij als inspiratiebron dienen.

⁴ Sittard-Geleen is deelnemer aan negen gemeenschappelijke regelingen.

⁵ Met één bestuurlijke constructie voor de Westelijke Mijnstreek krijgen we een innovatieve stadsregio met de economische kenmerken van een grote stad: hoogwaardige banen bij Chemelot/DSM en de Brightlands campus, vakmanschap in de maakindustrie zoals bij VDL Nedcar, en dat in combinatie met logistieke werkgelegenheid rondom het vliegveld en de haven.

⁶ Een deel van die conferentie, of een vervolgconferentie, kan bestaan uit overleg tussen de drie hoofdregio's in Zuid-Limburg: Westelijke Mijnstreek, Parkstad en Maastricht-Heuvelland. Ook in dit verband is het van belang om te spreken over het kunnen blijven uitvoeren van alle overheidstaken in de toekomst.

III. Gezond leven in een veilige wijk

Zonder een gezond leven kun je niet of niet goed werken. En kun je ook niet genieten van alle zaken die het leven leuk maken. En bezig zijn met de balans tussen welvaart en de druk op mens, dier en milieu, is zonder een goede gezondheid al helemaal geen prioriteit. En toch heeft juist ook die balans alles te maken met een gezond leven. Hetzelfde geldt voor veiligheid: wanneer jij je niet veilig voelt in jouw leefomgeving, kun je moeilijker genieten van de zaken die het leven leuk maken. Voor de PvdA in Sittard-Geleen is daarom een gezond leven in een veilige wijk het fundament waarop onze inwoners een goed leven in een bruisende regio en een bewust leven in een sociale stad kunnen leiden.

7. Zeker zijn van goede zorg

Zorg

De gezondheidszorg in Nederland behoort tot één van de beste van de wereld en veel mensen worden elke dag goed geholpen. Daar zijn we trots op. Maar we zien ook dat inkomensverschillen een grote rol spelen bij de gezondheid van onze inwoners. Mensen met een lager inkomen hebben vaker overgewicht, hebben vaker last van ziektes en worden minder oud. Dat is voor de PvdA in Sittard-Geleen onacceptabel. Wanneer de eigen bijdragen ertoe leiden dat vooral mensen met een laag inkomen zorg gaan mijden, moeten we daar ook in onze gemeente oplossingen voor bedenken.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Het geven van gerichte voorlichting en ondersteuning aan specifieke doelgroepen. Het Voorlichtingscentrum voor Consumenten zoals bedoeld in hoofdstuk 4 kan hierin ook een rol vervullen.
- We stimuleren alle scholen om Gezonde School te worden.
- We stimuleren alle sportkantines om alleen nog gezond eten te verkopen.

Welzijn

Het gaat niet alleen om zorg, maar ook om welzijn. Met alleen het uit bed halen van mensen of het schoonmaken van een huis ben je niet klaar. Het gaat erom dat mensen in de gelegenheid zijn om mee te doen, elkaar te ontmoeten en niet vereenzamen. In dat kader is er een rol weggelegd voor de professionals die al in de wijken werken zoals huisartsen, wijkverpleegkundigen en welzijnswerkers. Zij dienen samen te werken, niet alleen met elkaar, maar ook met de talloze vrijwilligers die er zijn. Iedereen moet zijn eigen levensplannen kunnen nastreven. Als dat niet lukt omdat je op de één of andere manier daarbij een beperking ondervindt, bijvoorbeeld omdat je niet kunt lopen of omdat je je eigen huis niet kunt schoonmaken, zoeken wij met je naar een oplossing. Soms is die oplossing dichtbij te vinden in je eigen omgeving of bij je eigen familie. Soms moeten we samen verder kijken naar wat nodig is.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Wijkplatforms zijn van groot belang voor de samenhang in een wijk. Daar waar een wijkplatform niet meer actief is, stimuleert het stadsbestuur de opbouw daarvan.
- De PvdA wil verder gaan met de mogelijkheden voor inwoners om aan te geven waar zij taken van de gemeente graag zelf willen en kunnen uitvoeren. Het principe van *Right to Challenge* wordt verder verankerd in de werkwijze van de gemeente.

Mantelzorg

Van alle zorg die wordt verleend, wordt ongeveer tachtig procent gedaan door mensen die daarvoor niet betaald krijgen. Het gaat dan vaak om ouders die voor hun gehandicapte kinderen zorgen, partners die elkaar helpen of kinderen die hun ouders ondersteunen. We noemen dat mantelzorg. Om mantelzorgers te helpen en af en toe rust te geven, zetten wij de komende jaren extra in op het vinden en ondersteunen van die mantelzorgers.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- Het mantelzorgcompliment (van 150 euro) is het minste dat gemeente kan doen, als waardering voor het werk. Bij eventuele bezuinigingen blijft dit in stand.
- De PvdA wil een onderzoek of het nodig is om ruimere mogelijkheden te creëren voor het verlenen van mantelzorg met behoud van een uitkering.

Jeugdzorg

De PvdA wil dat er in de Jeugdzorg vooral de nadruk komt te liggen op positief jeugdbeleid. Jeugdbeleid waarin we uitgaan van preventie en minder op repressie inzetten. Per gezin is er één gerichte aanpak. Een integrale benadering op de verschillende terreinen, Jeugdzorg, maar ook het passend onderwijs is daarbij van groot belang en vraagt een duidelijke regie van de gemeente. Het gezin zelf is leidend bij de hulp die gevraagd wordt. Per gezin is er één contactpersoon die ondersteunt en zo nodig andere specialisten inschakelt. Professionele partners en vrijwilligersorganisaties werken met elkaar samen. Dit bij voorkeur op de plaats waar de kinderen zijn zoals scholen, verenigingen, wijken en buurten. Er is extra aandacht voor kwetsbare gezinnen. Ouders worden aangespoord om kinderen deel te laten nemen aan de vroeg- en voorschoolse educatieactiviteiten.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- TEKST

8. Wonen, energie en vervoer

Voor een gezond leven is het noodzakelijk dat balans tussen welvaart enerzijds en de druk op mens, dier en milieu anderzijds verbetert. De inwoners van Sittard-Geleen kunnen daaraan bijdragen door de macht van hun portemonnee te laten spreken, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Dat geldt net zo goed voor het huis waar we in wonen en de manier waarop we ons verplaatsen. En dan met name de energie die nodig is voor het verwarmen van huizen en voor onze vervoersmiddelen.

De PvdA houdt onverkort vast aan de doelstelling dat Sittard-Geleen energieneutraal is in 2050. Dit betekent dat alle energie die in Sittard-Geleen wordt verbruikt, wordt opgewekt door niet-fossiele bronnen. Denk daarbij aan zon- en windenergie. De gemeente is op de goede weg, maar er moeten nog extra stappen worden gezet om dit ook echt te halen.

Voor het vervoer in onze regio, zowel van onszelf als van onze spullen, is niet alleen het energieverbruik van belang voor de PvdA. We kijken ook naar de in snel tempo veranderende technologieën. Door zelfrijdende auto's dringt de vraag zich aan of iedereen in de toekomst nog wel

een eigen auto op de oprit nodig heeft. Dit betekent waarschijnlijk ook iets voor de hoeveelheid parkeerruimte in de stad. De PvdA wil daar tijdig op anticiperen.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- De gemeente zet in op versnelde verduurzaming van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed.
- De PvdA wil een forse uitbreiding van Het Groene Net, waarmee woningen, bedrijven en organisaties met restwarmte van de industrie (onder andere Chemelot) worden verwarmd.
- Een onderzoek door het stadsbestuur naar mobiliteit in 2030 in onze regio, met onder andere als doel dat bij vergunningen voor bebouwing waarbij parkeerruimte gewenst is, daar al rekening mee kan worden gehouden.

9. De wijken centraal

Eigenlijk spreekt het vanzelf: iedereen wil graag wonen in een leefbare wijk. Bewoners willen het idee hebben dat de buurt van 'hun' is. In zo'n buurt voel je je thuis, zijn goede voorzieningen aanwezig, is het veilig en heb je een goede omgang met je buren. Veiligheid is van de genoemde zaken een basisbehoefte. Wij staan voor een veilige en open samenleving en we koesteren de diversiteit die daarbinnen bestaat. Daarbij zijn wederkerigheid en respect voor elkaar uitgangspunt. Daarom is doorgaande aandacht voor (de signalen van) radicalisering nodig. Dit vereist alertheid en samenwerking tussen gemeente, politie, onderwijs, welzijnswerk en sportclubs. Ook de aanpak van ondermijnende criminaliteit blijft nodig.

De PvdA Sittard-Geleen wil een vergaande samensmelting van maatschappelijke functies op een centraal punt in de wijken. In zo'n **multifunctioneel wijkcentrum** gaan kinderen in de toekomst naar de basisschool, kunnen ouderen terecht voor dagactiviteiten en sport, kan muziekles worden gegeven, kan eventueel een beperkte collectie van de bibliotheek worden ingericht en is er ruimte voor door de regio reizende kunst. Bij voorkeur wordt er ook voedsel verbouwd rondom zo'n centrum of op andere plekken in de wijken. Ook zijn er in de toekomst enkele gemeenteloketten aanwezig voor dienstverlening aan burgers.

Voor de periode 2018-2022 betekent dit concreet:

- De gemeenteraad stelt met inwoners van Sittard-Geleen een visie op voor de multifunctionele wijkcentra van de toekomst. Beslissingen door het stadsbestuur over bijvoorbeeld schoolgebouwen worden daarna mede op basis van die visie gemaakt.
- De gemeente bevordert stadslandbouw: de teelt van groenten, fruit en kruiden in de onmiddellijke leefomgeving van onze inwoners. Denk hierbij aan moestuinen op braakliggende terreinen, maar ook aan kassen of kweekbakken in leegstaande kantoorgebouwen, winkels en bedrijfspanden.
- Verloedering in sommige wijken moet aangepakt worden, extra aandacht vanuit de gemeente (in samenwerking met wijkagenten) is nodig.
- We zetten in op een vroege signalering van radicalisering via scholen, de leerplichtambtenaar, familie, politie en gebedshuizen. Hoe verder iemand op het pad van radicalisering is, hoe moeilijker het is om deze persoon van dat pad af te krijgen.

- De gemeente moet extra aandacht besteden aan de veiligheid in wijken rondom het Chemelot-terrein, zoals in Lindenheuvel. Het snel en duidelijk alarmeren van de bevolking bij een incident is voor de PvdA van groot belang. In 2020 worden de sirenes door de rijksoverheid uitgeschakeld. De gemeente bespreekt met de wijkplatforms of aanvullende middelen nodig zijn (dus bovenop middelen zoals NL-Alert). Denk hierbij aan ontvangertjes in huis of slimme apparatuur in de openbare ruimte.
- Via innovatieve verlichting kan een extra bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid worden geleverd. Het stadsbestuur moet de mogelijkheden in kaart brengen.
- Softdrugs en alcohol verschillen volgens de PvdA niet veel van elkaar. Wij pleiten daarom voor gelegaliseerde en gecontroleerde wietteelt in regionaal verband. De illegale teelt van wiet in woonwijken levert een ernstig gevaar op voor de omwonenden (met name brandgevaar). Dat moet stoppen. Het kabinet Rutte-III staat nu experimenten op enkele plekken in het land toe. Op korte termijn zijn er dus geen veranderingen in het softdrugsbeleid te verwachten. Dat betekent dus ook dat buitenlanders voorlopig geen wiet mogen kopen in de coffeeshops van Sittard-Geleen.